

Voorwoord

Het werd hoog tijd, laat ik het populair verwoorden, het werd hoog tijd om mijn comfortzone te verlaten en onbekend terrein te verkennen. Tijd ook om eindelijk eens naar de tijdgeest te luisteren, de samenleving, en niet te vergeten: de markt. Tijd dus om een boek te schrijven dat actueel is, talkshowfähig, een boek met urgentie. Nee, met Urgentie. Een boek dat verbindt, impact maakt en dat de door politiek, media en culturele organisaties geagendeerde thema's illumineert. Een boek ook dat de balsturige jeugd aanzet tot lezen.

Mijn comfortzone riep de meeste weerstand op. Dat zal ik uitleggen. Mijn geest verzet zich tegen het pressende parcours van de techniek, de rode loper die kritiekloos wordt uitgerold voor de kille digitalisering van het leven. Ik koester mijn analoge jeugd en ik kan bijzonder slecht tegen controleverlies; een mogelijke crash van mijn computer of mobiel levert al veel stress op. En van de wachtwoorden, inlogcodes, sms-controles, cookiekeuzes, spamberichten, datavretende updates, phishing mail en oneindige onlinemenu's word ik toch al niet vrolijk. Ik voel me regelmatig gereduceerd tot content, tot een marionet van een masterplan dat me totaal niet bevalt.

Toch weet ik dat de digitalisering mij ontzettend veel te bieden heeft, ook als schrijver, vooral ook als schrijver. Vandaar dat ik een ingrijpend besluit nam en de watervrees desavoueerde. Ik koos kortom voor een experiment waar ik als een berg tegen opzag: ik sloot een literaire pact met de Techniek, ongeacht eventuele faustiaanse verwickelingen en de hoon van conservatieve collega's.

Dit boek, een libertijnse vertelling – ik luister naar de tijdgeest,

samenleving én markt – dit boek schreef ik, jawel, met behulp van een heuse AI-writer. Uiteraard had ik daar in eerste instantie enige hulp bij nodig, enkele aanmoedigende en geruststellende woordjes, een duwtje in de goede richting, maar erg ingewikkeld was het gelukkig niet. Ik zal mijn werkwijze kort toelichten, zodat andere met technofobie kampende schrijvers er hun voordeel mee kunnen doen – en dat zijn er volgens mij nogal wat.

Allereerst heb ik al mijn boeken en gepubliceerde teksten ingevoerd. Integraal. Vervolgens heb ik de libertijnse werken toegevoegd die mij relevant leken. Ook integraal. Daarna voegde ik mijn in- en uitgaande mailcorrespondentie van de afgelopen vijf jaar toe; met de billen bloot. Tot slot gaf ik de tekstgenerator de opdracht ‘een urgente roman’ te componeren op basis van een korte synopsis, een denkrichting – niets meer, niets minder. Het betrof deze tekst:

De meiden Selin, Anne, Dylana en Elodie delen een drift naar alles wat met seks en geweld te maken heeft. Na een toevallige ontmoeting in een bioscoopzaal besluiten ze samen op avontuur te gaan, waarbij ze zich laten inspireren door bloederige (slasher)-films en in het bijzonder door Der Goldene Handschuh. Na een bruut bezoek aan de Hamburgse havenwijk Sankt Pauli verplaatsen ze hun uitspattingen naar een kunstwerk dat Elodie's vader maakte, een ondergronds bontgekleurd darmstelsel met de naam FAIS CE QUE TU VOUDRAS. In de verlaten tunnels kunnen de gevallen engelen zich pas echt uitleven op hun 'objecten van plezier' en verpulveren ze niet alleen de grenzen van de vigerende moraal, maar ook die van de taal.

De vraag die boven hun avonturen blijft hangen: wat drijft de meiden? Het antwoord: wé drijft de meiden? De lezer construeert mee en wordt hoe dan ook meegezogen in een gitzwarte, verslavende vertelling die het daglicht eigenlijk niet kan verdragen. Ontsnappen is echter onmogelijk, de gifbeker moet helemaal leeg. De lezer die tot aan de laatste pagina geraakt, en het wordt haar niet gemakkelijk gemaakt, is hoe dan ook verdoemd. Voor eeuwig.

De roman verkent de vrijheid van meningsuiting in het huidige tijdgewricht, en in het bijzonder de positie die de kunst in dat discours inneemt. En met welke stem spreekt de literatuur, de taal – met die van een lakei of die van een magister?

Een klein plaagstootje, dat: wíé drijft de meiden? Ik was benieuwd hoe de techniek die vraag in een narratief vertaalt, want ik vermoed dat AI in abstracto een instrumenteel mensbeeld nastreeft – of reflecteert, dat klinkt minder omineus. Een tipje van de sluier: de AI-writer evoceert een heuse Puppet Master, heeft bijzonder weinig empathie met de ‘objecten van plezier’ en, in het verlengde daarvan, de AI-writer speelt een gemeen spelletje met mij. Tot zover de teaser.

De roman gaat u nu lezen. U, niet je. Jongeren vormen weliswaar een substantieel deel van mijn lezers, maar ze verdienen respect, een eerbiedige aanspreekvorm. Jongeren zijn geen verwende halfalfabeten die voortdurend de weg van de minste weerstand kiezen en zich louter laten leiden door lawaaiige algoritmen; ze zijn geen willoze navolgers van Narcissus die met hun door filters opgepimpte selfies bovenal gretig hengelen naar hits en likes – hun binnenwereld essayeert op een hoger niveau dan veel geborneerde Boomers denken. Ik ben overigens niet de enige die de jongeren serieus neemt, zoals u zo meteen zult merken.

Een waarschuwing vooraf. Het zal even doorzetten zijn. Althans, dat was het voor mij, een gemiddelde lezer. Vooral het middenstuk is gruwelijk, tergend en taai; het duurde even voordat de boven-tonen begonnen te klinken en ik eindelijk doorhad wat er precies gebeurt. Laat u vooral niet ontmoedigen door deze opmerking, wellicht valt het kwartje bij u veel sneller. Hoe dan ook, het harde werken wordt beloond. De finale is groots, in alle opzichten.

Aan de magistraten 15
Wunderkamer 17
Amuse 35

HET BEGIN 45

Schoolspelletjes 47
Little Devil 56
Dino Velvet 65
Vleuve 71
Zwanger 78

Puppet Master 91

HAMBURG 95

De treinreis 97
De Handschoen 106
Draagmoeder 118
Motormannen 127
De ringen 137

Puppet Master 149

DE DARM 155

Kleuren 157
De moneymaker 167
Zus 175
Toon Tellegen 184
De vergadering 191

Puppet Master 199

DE WOORDEN (Lucas 4:10 – Zijn engelen zal hij opdracht geven om over u te waken) 207

zenit 209
invalide 211
joods 213
nekken 216
ellebogenwerk 217
new wave 220
galgenhumor 223
expressionisme 226
leukemie 229
extensie 231
nou 233
zuiden 235
aanstaren 237
laederen 239
hartstocht 242
inhout 245
jakkepoes 247
overfluiten 250
puzzel 253
diefje-met-verlos 255
regelmaat 258
afgedraaid 261
ciselieren 264
hartig 266
tezen 268

Puppet Master 271

galant 277
ex-voto 280
voortzetten 283
epibreren 286

nibbelen 288
ongesteld 290
mêlee 292
om 294
vlechten 296
epicurisch 297
rest 298
usus 299
tijdperk 300
eng 301
werkelijkheid 302
aard 303
kraken 304
emanciperen 305
normeren 306

Puppet Master 307

EEN DUIVELS DUO 321

Wensen 323
The shark 331
Een choreografie 341
Visite 350
 357

Puppet Master 365

Werk van A.H.J. Dautzenberg 386

Insula Dei 388

Aan de magistraten van het Openbaar Ministerie

Aangezien U in ons o zo gave land de rechtsorde handhaaft met Uw altijd weer daadkrachtige, prudente en vooral onbevooroordeelde occupaties – aangezien U onvermoeibaar, met hand en tand, en wat dies meer zij, onze democratische beginselen verdedigt tegen moraalongenegen sentimenten, aberraties die de nationale kuisheid ondermijnen – aangezien U altijd verre blijft van zedenkundige lessen, onware infamatio's, opschonende razzia's en andere populistische poespas, ook al eist het volk, Den Haag en/of Brussel die van U – aangezien U zich niet bedient van gemakzuchtige symboliek en U zich nooit en te nimmer, waarvoor respect, laat leiden door dubieuze drijfveren en politieke opstoking, en al helemaal niet door ongebreidelde scoringsdrift – en, aangezien U de schone kunsten zo hoog in Uw door Manhaftige strijdvaardigheid aangeblazen vaandel draagt en die trots laat wapperen tegen alle gure winden in – om dit alles, en dat is nogal wat, me dunkt, om dit alles wil ik deze vertelling laten ademen onder de machtige vleugels van Uw koene suprematie en vertrouwen ik erop dat U deze gift niet alleen zult accepteren, maar dat U deze eveneens zult vieren als een vruchtbaar geschenk, een ode aan de vrijheid van meningsuiting, een parel op de kroon van de zo kranig bevochten vrijdom, een lofzang op de binnenwereld van hen die gedoemd zijn hun door de Natuur toegewezen wenselijkheid niet te kunnen verwoorden in de buitenwereld, laat staan die te verwerklijken.

A.H.J. Dautzenberg

Wunderkammer

De mens is een speeltuig van god, door hem bedacht – Plato (ca. 427 v.Chr.-347 v.Chr.)

ende spranc dien pape tusschen den been,/ ende trac hem uut dat dinc/ dat hem tusscen die bene hinc – *Van den vos Reynaerde* (ca. 1250)

Zie mij, ██████████, aan: verminkt als geen!/ Voor mij gaat Ali, met het hoofd gespleten/ Van kuif tot kinnebak; hoor zijn geween – Dante Alighieri, *De hel, De goddelijke komedie* (1307-1321)

Als je niet kunt genieten van de vrede, heb je er niets aan de oorlog te ontlopen – Michel de Montaigne, *Een gewoonte op het eiland Cea* (1580-1592)

Wat kan mij dat schelen of mijn onderdanen negers zijn? Ik hoef ze alleen maar op een schip te laden en naar Spanje te brengen, waar ik ze tegen grof geld kan verkopen – Miguel de Cervantes Saavedra, *De vernuftige edelman Don Quichot van La Mancha* (1605)

Come, joy spirits that tend on mortal thoughts, unsex me here.
And fill me from the crown to the toe top-full of direst cruelty!
Make thick my blood; stop up the acces and passage to remorse
– William Shakespeare, (Lady) *Macbeth* (1603-1607)

Welgelukzalig zal hij zijn, die uw kinderkens grijpen, en aan de steenrots verpletteren zal – Statenvertaling Bijbel, *Psalmen 137:9* (1635)

Drink van het heilige water dat de Almachtige uit mijn kruis laat vloeien – Jean Barrin, *Vénus dans le cloître* (1685)

De weledele graaf sloeg mijn snee aan flarden en begon te dansen als een dolle hinde – Johann Heinrich Meybaum, *A Treatise of the Use of Flogging in Venereal Affairs* (1692)

Fais ce que tu voudras – motto van de Hellfire Club van Sir Francis Dashwood (1730)

Het geval wilde dat ik in de maneschyn onder de boome s'avonts ten elf uuren op de prince gragt vier jonge Juffrouwen ontdekte, nieuwsgierig wat die meisjes al onder malkander mogte verhandelen, zo verschulde ik my agter een boom, digt by haar, wanneer ik hoorde dat zy een weddingschap onder malkander maakte, wie het verste met opgeraapte rokjes tot boven de knien, zou durven wandelen – anoniem, *De Amsterdamsche Lichtmis of Zoldaat van Fortuin* (1731)

Het is onjuist dat het Tegennatuurlijke tegen de natuur is, want diezelfde natuur wekt bij ons de neiging tot dat soort genot – Darles de Montigny, *Thérèse Philosophe* (1748)

Onder deeze bedenkingen pleegde hy [een baviaan] zyne vervloekte lusten, niettegenstaande al myn tegenstreven, aan my – anoniem, *De wonderlijke reisgevallen van Maria Kinkons* (1759)

De gelukzalige bewoners van Tahiti hebben nooit gehoord van onucht, incest en overspel – Dennis Diderot, *Supplément au Voyage de Bougainville* (1772)